

НАЦРТ УРЕДБЕ О СПОРАЗУМИМА ИЗМЕЂУ УЧЕСНИКА НА ТРЖИШТУ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ, ДРУМСКОГ И САОБРАЋАЈА НА УНУТРАШЊИМ ВОДНИМ ПУТЕВИМА КОЈИ СЕ ИЗУЗИМАЈУ ОД ЗАБРАНЕ

Предмет

Члан 1.

Овом уредбом одређују се споразуми, одлуке и усаглашене праксе између учесника на тржишту железничког, друмског и саобраћаја на унутрашњим водним путевима (у даљем тексту означени као: Споразуми) и ближе се прописују посебни услови под којима ти Споразуми могу бити изузети од забране.

Значење појмова

Члан 2.

Поједини појмови који се употребљавају у овој уредби имају следеће значење:

1) **железнички и друмски саобраћај и саобраћај на унутрашњим водним путевима** је јавни превоз који је под једнаким условима доступан свим корисницима превозних услуга и обавља се на основу уговора о превозу;

2) **узастопни превоз** је део превоза који на основу уговора о превозу који је закључио први превозник обавља узастопни превозник уз пристанак наручиоца превоза;

3) **комбиновани превоз** је превоз интермодалних транспортних јединица који се обавља различитим видовима саобраћаја са једном превозном исправом;

4) **водни пут** је део унутрашњих вода на коме се обавља пловидба, категорисан и отворен за пловидбу;

5) **унутрашње воде** су реке, канали и језера на територији Републике Србије;

6) **унутрашња пловидба** је пловидба на унутрашњим водама;

7) **тарифа** је скуп подзаконских прописа, општих услова и цена који заједно са односним законима чине јединствену целину прописа који се примењују у јавном превозу;

8) **учесник у споразуму** је странка у споразуму и са њом повезани учесници на тржишту;

9) **конкурент** је учесник на тржишту који послује на истом релевантном тржишту (стварни конкурент) или учесник на тржишту који би у кратком временском року могао сносити потребна додатна улагања или друге неопходне трошкове ради уласка на релевантно тржиште услед малог, али трајнијег повећања цена (потенцијални конкурент).

Остали појмови употребљени у овој уредби имају значење и тумачиће се у складу са одредбама Закона о заштити конкуренције, других закона и подзаконских аката којима се уређују услови и начин обављања јавног превоза у железничком, друмском и саобраћају на унутрашњим водним путевима.

Споразуми који се изузимају од забране

Члан 3.

Изузимају се од забране Споразуми који за циљ или последицу имају примену техничких побољшања или успостављање техничке сарадње, и то на следећи начин:

1) стандардизацијом опреме, превозних залиха, возила или непомичних инсталација;

2) разменом или удруживањем запослених, опреме, возила или непомичних инсталација, а ради пружања услуга превоза;

3) организовањем и обављањем узастопног, допунског, заменског или комбинованог превоза, и утврђивањем и применом усклађених тарифа и услова за пружање услуга превоза, укључујући посебне конкурентне тарифе за пружање услуга превоза;

4) коришћењем оперативно најрационалнијих рута, за путовања која се обављају једном врстом превоза;

5) усаглашавањем редова вожњи за повезане превозне руте;

6) груписањем појединачних пошиљки;

7) успостављањем јединствених правила о структури тарифа и услова за њихову примену, под условом да се таквим правилима не утврђују цене и услови превоза.

Споразуми о удруживању малих и средњих учесника на тржишту

Члан 4.

Изузеће од забране из члана 3. ове уредбе примењује се и на споразуме чији је циљ:

1) успостављање и функционисање било ког облика удруживања учесника на тржишту друмског или саобраћаја на унутрашњим водним путевима ради обављања превоза;

2) заједничко финансирање или набавка опреме за транспорт или залиха производа, уколико су ове активности директно повезане са пружањем услуга превоза и неопходне у циљу заједничког деловања наведених облика удруживања.

Изузеће из става 1. овог члана примењује се под условом:

1) да укупни превозни капацитет појединог облика удруживања није већи од 10.000 метричких тона у друмском саобраћају, односно 500.000 метричких тона у саобраћају на унутрашњим водним путевима; и да

2) појединачни превозни капацитет сваког члана тог облика удруживања није већи од 1.000 метричких тона у друмском саобраћају, односно 50.000 метричких тона у саобраћају на унутрашњим водним путевима.

Споразуми који се не изузимају од забране

Члан 5.

Не изузимају се од забране Споразуми ако непосредно или посредно, самостално или заједно са другим чиниоцима под контролом уговорних страна, садрже ограничења која имају за циљ:

1) утврђивање цена превоза;

2) утврђивање услова превоза којима се ограничава или контролише понуда услуга превоза;

3) поделу тржишта превоза.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 6.

Споразуми закључени до дана ступања на снагу ове уредбе ускладиће се са одредбама ове уредбе у року од три месеца од дана њеног ступања на снагу.

Ступање на снагу

Члан 7.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ЗАКОНСКИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у члану 13. став 3. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/2013) и 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11,68/12-УС, 72/12, 7/14-УС и 44/14).

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Одредбом члана 13. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/2013) прописана је могућност изузећа одређених категорија рестриктивних споразума од забране, при чему се такви споразуми који испуњавају услове из овог члана не подносе Комисији ради изузећа. Ставом 3. овог члана утврђено је да Влада ближе одређује категорије споразума и ближе прописује посебне услове за изузеће од забране на основу овог члана.

У Републици Србији до сада није донета посебна уредба којом се уређују услови за изузеће од забране споразума у области железничког и друмског саобраћаја и саобраћаја на унутрашњим водним путевима, а постојећи правни оквир не уређују ово питање на адекватан начин. Тако на пример Закон о трговачком бродарству („Службени гласник РС”, број 96/215) у чл. 24. до 26. уређује питања која се односе на повреду конкуренције, изузеће за техничке споразуме и изузеће за мала и средња предузећа, али не регулише питање споразума на које се изузеће не примењује, односно који не могу бити изузети од забране. При томе, реч је о споразумима искључиво у области саобраћаја на унутрашњим водним путевима. Стога је приликом уређивања питања која се односе на услове за изузеће од забране споразума који су исти за све области саобраћаја, односно примењиви и у области железничког и друмског саобраћаја и у области саобраћаја на унутрашњим водним путевима, неопходно узети у обзир специфична обележја сектора саобраћаја, те у складу са тим уредити и посебна секторска правила конкуренције, која се разликују од општих.

Поред наведеног, доношење ове уредбе је у складу и са потребом усклађивања права Републике Србије са правом Европске Уније, као што је прописано одредбама члана 72. Споразума о стабилизацији и придруживању закљученим између Републике Србије, са једне стране и Европске Уније (Европских заједница и њихових држава чланица) и њених земаља чланица, са друге стране. Европска комисија у погледу правила конкуренције која се примењују у сектору железничког и друмског саобраћаја и саобраћаја на унутрашњим водним путевима примењује Уредбу бр. 169/2009 од 26. фебруара 2009. године.

Сходно наведеном, доношење уредбе коју Комисија за заштиту конкуренције предлаже не значи само испуњење обавезе Републике Србије да своје право усклади са правом Европске Уније, него и обезбеђење правне сигурности за учеснике на тржишту приликом закључивања споразума у сектору железничког и друмског саобраћаја и саобраћаја на унутрашњим водним путевима.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНИХ РЕШЕЊА

Члан 1.

Одређује се предмет прописа, а који је у складу са чланом 13. став 3. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/2013).

Члан 2.

Прописано је значење израза који се користе у уредби, с тим што је терминологија усклађена са законима и подзаконским актима којима се уређују услови и начин обављања

јавног превоза у железничком и друмском саобраћају и саобраћају на унутрашњим водним путевима.

Члан 3.

Овим чланом прописани су споразуми који се изузимају од забране на основу уредбе, односно они који за циљ или последицу имају примену техничких побољшања или успостављање техничке сарадње, с обзиром на то да доприносе побољшању продуктивности. Ови споразуми се изузимају само ако се техничка побољшања или успостављање техничке сарадње остварују стандардизацијом опреме, превозних залиха, возила или непомичних инсталација; разменом или удруживањем запослених, опреме, возила или непомичних инсталација, а ради пружања услуга превоза; организовањем и обављањем узастопног, допунског, заменског или комбинованог превоза, и утврђивањем и применом усклађених тарифа и услова за пружање услуга превоза, укључујући посебне конкурентне тарифе за пружање услуга превоза; коришћењем оперативно најрационалнијих рута, за путовања која се обављају једном врстом превоза; усаглашавањем редова возњи за повезане превозне руте; груписањем појединачних пошилики; или успостављањем јединствених правила о структури тарифа и услова за њихову примену, под условом да се таквим правилима не утврђују цене и услови превоза. Наиме, реч је о затвореној листи која одређује начине којима се постижу техничка побољшања или успоставља техничка сарадња. Уколико се техничка побољшања или успостављање техничке сарадње, остварују на неки други начин, а који није наведен у овом члану став 1. тач. 1)-7), на споразуме чији је циљ или последица примена наведених техничких побољшања или успостављање техничке сарадње примењиваће се други прописи којима је уређено питање изузећа споразума.

Члан 4.

Прописује се да споразуми о удруживању малих и средњих учесника на тржишту друмског саобраћаја и саобраћаја на унутрашњим водним путевима могу бити изузети од забране, као и услови за њихово изузимање на основу уредбе.

Члан 5.

Прописује да се споразуми, који непосредно или посредно, самостално или заједно са другим чиниоцима под контролом уговорних страна, садрже ограничења која имају за циљ: утврђивање цена превоза, утврђивање услова превоза којима се ограничава или контролише понуда услуга превоза или поделу тржишта превоза, не могу бити изузети од забране на основу ове уредбе.

Члан 6.

Предвиђене су прелазне и завршне одредбе којима се прописује обавеза усаглашавања постојећих споразума на тржишту железничког и друмског саобраћаја и саобраћаја на унутрашњим водним путевима са одредбама уредбе, као и рок у којем су учесници на тржишту у обавези да то изврше.

Члан 7.

Одређено је време ступања на снагу предложене уредбе.

IV СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УРЕДБЕ

За спровођење ове уредбе нису потребна финансијска средства из буџета Републике Србије.